

AS "Latvijas valsts meži" apsaimniekošanā un īpašumā esošu neapbūvētu zemesgabalu, kuros būtu pamatoti veikt vēja elektroenerģijas parka moduļa ierīkošanas izpēti, atlases principi un apbūves tiesības izsolēm virzāmo neapbūvēto zemesgabalu noteikšanas vadlīnijas

Vadlīnijās noteikti rīcības principi nolūkā nodrošināt AS "Latvijas valsts meži" apsaimniekošanā un īpašumā esošu neapbūvētu zemesgabalu, kuros būtu pamatoti veikt vēja parka ierīkošanas izpēti un ierīkošanu, noteikšanu un izsoļu organizēšanu.

Neapbūvētu zemesgabalu, kuros būtu pamatoti veikt vēja parka ierīkošanas izpēti un ierīkošanu, noteikšanas un izsoļu rīkošanas principi izstrādāti, ievērojot tiesību aktus, tai skaitā Ministru kabineta 2018. gada 19. jūnija noteikumus Nr.350 "Publiskas personas zemes nomas un apbūves tiesības noteikumi", Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likumu, likumu "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā", Enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai nepieciešamās atvieglotās energoapgādes būvju būvniecības kārtības likumu.

Vadlīnijas tiek apstiprinātas ar LVM Valdes lēmumu un stājas spēkā pēc LVM kapitāldaļu turētāja (Zemkopības ministrijas) saskaņojuma saņemšanas, ievērojot Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 6.⁴ pantā noteikto un LVM Valdes 2022. gada 8. novembrī apstiprinātās kārtības "Nekustamā īpašuma nomas, zemes nomas un apbūves tiesības līgumu slēgšanas un administrēšanas kārtība" 8.6. daļā ietvertu atrunu, ka apbūves tiesības vēja elektrostaciju izvietošanai izsoles priekšmeta veidošanas principus LVM nosaka atsevišķās vadlīnijās.

Vadlīnijās lietotie termini:

Ministrija – Latvijas Republikas Zemkopības ministrija;

MK noteikumi Nr.350 – Ministru kabineta 2018. gada 19. jūnija noteikumi Nr. 350 "Publiskas personas zemes nomas un apbūves tiesības noteikumi";

LVM – akciju sabiedrība "Latvijas valsts meži";

LVM Nomas kārtība – LVM valdes 2022. gada 8. novembrī apstiprināta "Nekustamā īpašuma nomas, zemes nomas un apbūves tiesības līgumu slēgšanas un administrēšanas kārtība";

Bufersona – LVM noteikta platība ap objektiem (inženierbūvēm, apdzīvotām vietām, LVM infrastruktūras objektiem, vides aizsardzības objektiem, apgrūtinātajām un aprobežotajām zemju teritorijām, īpašā valsts nozīmes statusa zemju teritorijām, u.c.), kurā ievērojami saimnieciskās darbības ierobežojumi, lai mazinātu iespējamo darbības ietekmi;

Zemesgabals – neapbūvēts zemesgabals;

Ha – hektārs;

Vēja parks – vienotā sistēmā saslēgtu piecu vai vairāk vēja elektrostaciju grupa, kurā atsevišķas vēja elektrostacijas ir izvietotas ne tālāk kā 2 km attālumā cita no citas;

Dati – ģeotelpiski dati, kuru lejupielāde tiek nodrošināta vietnē <https://www.lvmgeo.lv/dati>;

Vēja parku izpētei derīgo teritoriju karte – AS "Latvijas valsts meži" mājas lapā lvm.lv sadaļā <https://www.lvm.lv/biznesa-partneriem/darbibas-ar-zemi/veja-parki/vispariga->

[informacija](https://lvmkartes.lvm.lv/windFarmResearch) publicēta karte <https://lvmkartes.lvm.lv/windFarmResearch>, kurā katru kalendāro gadu, ne vēlāk 1. februārī tiek publicēti un ikgadēji aktualizēti ģeotelpiskie dati, tai skaitā dati par Zemesgabaliem, kuros būtu pamatoti veikt vēja parku ierīkošanas izpēti un dati par izsolāmajiem Zemesgabaliem. Tiek nodrošināta kartes un datu publiska pieejamība un pārpublicēšana Ministrijas vietnē <https://www.zm.gov.lv/lv>.

Lai atbilstoši MK noteikumos Nr.350 noteiktajam nodrošinātu izsoles par apbūves tiesības piešķiršanu vēja parku ierīkošanai rīkošanu:

- LVM ne vēlāk kā līdz katra kalendārā gada 1.februārim publicē informāciju par Zemesgabaliem, par kuriem var rīkot izsoles par apbūves tiesības piešķiršanu vēja parka ierīkošanai, norādot atrašanās vietu, kadastra apzīmējumu, platību, apgrūtinājumus un citu Zemesgabalu raksturojošu informāciju;
- ieinteresētās puses iesniedz LVM motivētu iesniegumu par Zemesgabaliem, uz kuriem tās vēlas iegūt apbūves tiesības, ņemot vērā informāciju par LVM publicētajiem Zemesgabaliem, kuros būtu pamatoti veikt vēja parku ierīkošanas izpēti;
- LVM izvērtē saņemtos iesniegumus un lemj par izsoles organizēšanu, ja tiek saņemts vismaz viens iesniegums, nodrošinot, ka izsole tiek plānota ne retāk kā divas reizes kalendārajā gadā, bet ne biežāk kā reizi kalendārā gada ceturksnī;
- LVM ne vēlāk kā četrus mēnešus pirms plānotās izsoles dienas publicē informāciju par izsolē izsolāmajiem Zemesgabaliem, tajā skaitā Zemesgabalu atrašanās vietu, kadastra apzīmējumu, platību un minimālo Zemesgabalu platībā ierīkojamo vēja parka jaudu, kas nepārsniedz 50 ha uz vienu megavatu, kā arī pretendentu pieteikšanās un pieteikumu izskatīšanas kārtību un kārtību kādā tiek organizēta izsole par apbūves tiesības piešķiršanu vēja parka ierīkošanai, tās veidu un norises laiku.

LVM pārvaldes institūciju locekļi un amatpersonas savā darbībā ievēro likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” normas, LVM Interestu konflikta un korupcijas riska novēršanas politiku (pieejama: <https://www.lvm.lv/images/lvm/parmums/korporativa-parvaldiba/strategija/lvm-interesu-konflikta-un-korupcijas-noversanas-politika.pdf>), nodrošinot interešu konflikta situāciju nepieļaušanu lēmumu pieņemšanā.

1. Zemesgabalu, kuros būtu pamatoti veikt vēja parku ierīkošanas izpēti, noteikšanas principi un datu publicēšana

1.1.Zemesgabalu noteikšanā tiek iekļauti visi LVM apsaimniekošanā un īpašumā esoši Zemesgabali (atlases dati uz kalendārā gada 1.janvāri).

1.2.Lai iegūtu datus par Zemesgabaliem, kuros būtu pamatoti veikt vēja parku ierīkošanas izpēti, tiek piemērota izslēgšanas metode un šādi apstākļi vēja parku ierīkošanai nederīgo platību izslēgšanai no sākotnējās atlases¹ (atlases dati uz kalendārā gada 1.janvāri):

- A. Transporta inženierbūves un Buferzona to ekspluatācijas drošībai:
- Valsts galvenie A kategorijas autoceļi ar 100 m Buferzonu no autoceļa ass uz katru pusi;
 - Valsts reģionālie P kategorijas autoceļi ar 60 m Buferzonu no autoceļa ass uz katru pusi;
 - Dzelzceļa līnijas ar 100 m Buferzonu no dzelzceļa līnijas ass uz katru pusi;

¹ Pieļaujamas atkāpes no iepriekš uzskaitītiem platību izslēgšanas apstākļiem saistībā ar jaunatklātiem apstākļiem (piem. jaunatklātas vides vērtības), kas var būtiski ietekmēt vēja parku ierīkošanas izpēti lietderību.

- Rail Baltica dzelzceļa līnija ar 100 m Buferzonu uz katru pusi no projektētās dzelzceļa trases ass;
 - LVM meža autoceļi un plānotie LVM meža autoceļi (plānota būvniecība tuvāko trīs kalendāro gadu laikā), un to 10 m Buferzona no autoceļa ass uz katru pusi).
- B. Elektropārvades līnijas un Buferzona to ekspluatācijas drošībai:
- augstsprieguma gaisvadu līnijas ar 40 m Buferzonu, uz katru pusi no gaisvadu līniju malējiem vadiem;
 - augstsprieguma kabeļi ar 1.5 m Buferzonu uz katru pusi no kabeļa ass.
- C. Apdzīvotu vietu tuvums:
- 800 m Buferzona ap dzīvojamām un publiskām ēkām;
 - pilsētu un ciemu teritorijas ar 800 m Buferzonu.
- D. Zemes ar specifisku zemes lietošanas veidu:
- Sēklu ieguves plantācijas;
 - Kokaudzētavas;
 - Ezeri;
 - Esošās un plānotās, tai skaitā iznomātās, derīgo izrakteņu ieguves vietas;
 - Vēsturiskās kūdras ieguves teritorijas, kurās tiek veikta krājumu inventarizācija;
 - Apbūvei iznomātās teritorijas;
 - Teritorijas, kas iznomātas ilggadīgo stādījumu ierīkošanai uz kūdras augsnēm (kā kūdras ieguves purvu rekultivācijas veids);
 - Briežu dārzi.
- E. Teritorijas dabas daudzveidības saglabāšanai un rekreācijai²:
- Natura 2000 teritorijas un ar DAP saskaņoto to paplašinājumu projektu;
 - Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta teritorijas (izņemot Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumos Nr.303 “Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 2.pielikumā minētās teritorijas);
 - Dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” publicētie mikroliegumi un to buferzonas;
 - Dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” publicētās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (izņemot iepriekš minēto Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta teritoriju), to skaitā dabas pieminekļi;
 - Meža valsts reģistrā reģistrēti īpaši aizsargājamie meža iecirkņi;
 - Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes datos reģistrētie aizsargājamie kultūras pieminekļi un to aizsargjoslas;
 - LVM identificētās un izveidotās teritorijas dzīvotnes aizsardzībai un to buferzonas;
 - Mežaudzes, kurām LVM ir noteicis mežaudzes apsaimniekošanas mērķi dabas aizsardzībai (1.mērķis) un dabas aizsardzībai ar nebūtisku koksnes ieguvi (2.mērķis);
 - LVM noteiktās medņu riestu vietas un teritorijas;
 - LVM individuāli plānojamas (rekreācijas) teritorijas;
 - LVM dabas vērtību koncentrācijas teritorijas;
 - LVM datos reģistrētas (gan LVM izveidotas, gan citu personu izveidotas) dabas takas (ar 100 m Buferzonu no dabas takas ass līnijas uz katru pusi) un tūrisma vietas (punktveida objekti) ar 100 m Buferzonu.

² No vēja parku izpētei derīgo teritoriju kartes NAV izslēgtas Eiropas Savienības nozīmes biotopu teritorijas, punktveida īpaši aizsargājamo sugu teritorijas, kas ir jāvērtē ietekmes uz vidi vērtēšanas procesā un VAR radīt papildus nosacījumus vai ierobežojumus plānoto darbību realizācijai.

- F. Teritorijas, kurās norit izsoles par apbūves tiesības piešķiršanu process.
- G. Teritorijas par kurām ir noslēgti apbūves tiesības līgumi vēja parku moduļu izvietojšanai.
- H. Atsevišķi novietoti Zemesgabali, kas iepriekšējos punktos minēto platību izslēgšanas rezultātā ir mazāki par 5 ha, un Zemesgabali, kas ir lielāki par 5 ha, bet tie tehniski nav piemēroti tālākai izpētei (piemēram, Zemesgabala platums).
- I. Teritorijas, kurām identificējams risks saistībā ar vēja parku izvietojšanas aprobežojumiem nākotnē, tai skaitā valsts nozīmes infrastruktūras attīstībai, valsts drošībai un aizsardzībai.

1.3. Atlases rezultātā iegūstami dati par Zemesgabaliem, kuros būtu pamatoti veikt vēja parku ierīkošanas izpēti, kas ģeotelpisko datu formā tiek publicēti **Vēja parku izpētei derīgo teritoriju kartē** ne vēlāk kā MK noteikumos Nr.350 noteiktajā termiņā (t.i. līdz katra kalendārā gada 1. februārim). Dati satur informāciju par Zemesgabalu atrašanās vietu, kadastra apzīmējumu, platību. Apgrūtinājumi identificējami citās publiski pieejamās informācijas sistēmās (piem. Geolatlāja.lv, Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēma ATIS u.c.).

1.4. Vēja parku izpētei derīgo teritoriju karti LVM ir tiesīga papildināt ar tās rīcībā esošiem datiem, kā arī citu organizāciju datiem, kas apbūves tiesības pretendentiem būtu noderīgi vēja parku projektu realizācijas potenciāla novērtēšanai, ievērojot attiecīgo datu īpašnieku nosacījumus par datu pārpublicēšanu:

- Valsts zemes dienesta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēma;
- TAPIS informācijas sistēma (Vides un dabas resursu aizsargjoslas, pašvaldību teritoriju plānošanas dokumenti);
- Dabas datu pārvaldības sistēma Ozols (Eiropas Savienības nozīmes biotopi u.c. vides dati);
- Meliorācijas kadastra informācija;
- Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes objekti;
- Valsts meža dienesta Meža valsts reģistra meža dati no Latvijas atvērto datu portāla (data.gov.lv);
- Lidar zemes reljefa modelis;
- Lidar veģetācijas virsmas modelis;
- Ortofoto kartes;
- NEWA vēja atlases (vidējais vēja ātrums 200 m augstumā, vēja resurss w/m² 200 m augstumā);
- Papildus vērtējamās teritorijas ap aizsargājamo putnu dzīvotnēm;
- Teritorijām, kurās norit apbūves tiesības izsoles procesi vēja parka moduļa ierīkošanai;
- Teritorijām, par kurām ir noslēgts Apbūves tiesības līgums vēja parku moduļa ierīkošanai.

2. Izsolēm virzāmo teritoriju veidošanas principi

2.1. Vēja parku attīstītāji (potenciālie apbūves tiesības izsoles pretendenti) tiek aicināti iesniegumus par izpēti un apbūves tiesības piešķiršanu iesniegt LVM.

2.2. LVM izvērtē saņemtos iesniegumus un ņem vērā plānojot nākošo izsoli un veidojot izsolē iekļaujamas teritorijas. Izsolē iekļauto teritoriju platība/konfigurācija var atšķirties no iesniegumā minētās, izvērtējot lietderību.

2.3. LVM Valde lemj par pastāvīgās izsoles komisijas un ikreizējā izsolē iekļaujamo teritoriju apstiprināšanu.

3. Izsolei virzāmo teritoriju apstiprināšana.

- 3.1. Pēc lēmuma pieņemšanas LVM valdē par kārtējai/nākošajai izsolei virzāmo teritoriju apstiprināšanu:
- 3.1.1. LVM atbilstoši MK noteikumu Nr.350 76.punktam vēršas pie Ministrijas lēmuma pieņemšanai par izpētes un apbūves tiesības piešķiršanas procesa uzsākšanu par valstij Ministrijas personā piederošiem Zemesgabaliem;
 - 3.1.2. LVM atbilstoši statūtiem lūdz LVM padomes piekrišanu darījuma slēgšanai, ja izsoles rezultātā kopējo darījumu summa varētu pārsniegt 5 % no pēdējā apstiprinātā LVM gada pārskata aktīvu kopsummas.

4. Izsoles “Par apbūves tiesības piešķiršanu vēja parka moduļa ierīkošanai izsoles platībās” organizēšana

- 4.1. Pēc LVM valdes lēmuma pieņemšanas par apbūves tiesības izsoles rīkošanu par LVM īpašumā esošām zemēm, tiek saņemts Ministrijas deleģējums izpētes un apbūves tiesības izsoles rīkošanai par valstij Ministrijas personā piederošām zemēm.
- 4.2. Ar LVM valdes lēmumu apstiprinātā Pastāvīgā izsoles komisija:
- 4.2.1. izstrādā un apstiprina izsoles nolikumu;
 - 4.2.2. organizē izpētes un apbūves tiesības piešķiršanas izsoles procesu atbilstoši LVM Nomas kārtībai, tostarp izsoles teritoriju publicēšanu;
 - 4.2.3. izsoles procesā piemēro Latvijas Republikas tiesību aktus, kas regulē rīcību ar publiskas personas mantu;
 - 4.2.4. izsoles nolikumā paredz, ka apbūves tiesības pretendētājam jānodrošina, ka pēc vēja parku nodošanas ekspluatācijā tas apņemas reģistrēties Uzņēmumu reģistrā kā Nacionālajai drošībai nozīmīga komercsabiedrība, ja tas atbildīs Nacionālās drošības likuma 37.panta 4.daļas kritērijiem;
 - 4.2.5. publicē datus par izsoles daļām Vēja parku izpētei derīgo teritoriju kartē ģeotelpisko datu formā (LVM vietnē www.lvm.lv un Ministrijas vietnē <https://www.zm.gov.lv/lv/>). Vēja parku izpētei derīgo teritoriju kartē dati par izsoles daļu (daļām) ne vēlāk kā MK noteikumu Nr.350 noteiktajā termiņā (t.i. ne vēlāk kā četrus mēnešus pirms plānotās izsoles dienas);
 - 4.2.6. Pastāvīgā izsoles komisija par izsoles procesu un rezultātiem sagatavo ziņojumu LVM valdei;
 - 4.2.7. atbilstoši LVM valdes lēmumam izsoles komisijas priekšsēdētājs nodrošina, ka izsoles protokolu kopā ar pārējiem dokumentiem iesniedz Ministrijā izsoles rezultātu apstiprināšanai par valstij Ministrijas personā piederošiem Zemesgabaliem un pilnvarojuma izsniegšanai LVM valsts vārdā slēgt ar izsoles uzvarētājiem apbūves tiesības līgumus, kā arī pilnvarojuma izsniegšanai parakstīt nostiprinājuma līgumus apbūves tiesības reģistrācijai Zemesgrāmatā ar pārpilnvarojuma tiesībām;
 - 4.2.8. atbilstoši saņemtajam Ministrijas lēmumam un pilnvarojumam Pastāvīgā izsoles Komisija sagatavo ziņojumu LVM valdei par:
 - 4.2.8.1. pārpilnvarojumu konkrētam LVM darbiniekam valsts vārdā parakstīt Apbūves tiesības līgumu/līgumus un nostiprinājuma līgumus apbūves tiesības reģistrācijai Zemesgrāmatā un apbūves tiesības nodalījumu atvēršanai;
 - 4.2.8.2. izsoles rezultātu apstiprināšanu par LVM īpašumā esošām zemēm un pilnvarojumu LVM vārdā parakstīt Apbūves tiesības līgumu/līgumus un nostiprinājuma līgumus

atzīmes par apbūves tiesības līgumu reģistrācijai Zemesgrāmatā un apbūves tiesības nodalījumu atvēršanai.³

5. Citi nosacījumi

5.1. Ar vēja parku saistītā infrastruktūra:

5.1.1. apbūves tiesīgais par saviem līdzekļiem nodrošina vēja parka ierīkošanai un ekspluatācijai nepieciešamo Vēja parka iekšējo elektrolīniju, apakšstaciju un elektronisko sakaru tīklus, kā arī pievadceļu izbūvi vai pārbūvi un izmantošanu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā;

5.1.2. ar vēja parku saistītās infrastruktūras plānošanā izmanto LVM izstrādātos Pamatprincipus citu personu līnijveida inženierbūvju novietošanai AS "Latvijas valsts meži" apsaimniekošanā esošajās zemēs

(https://www.lvm.lv/images/lvm/biznesam/darbibas-ar-zemi/veja-parki/vadlinijas_linijveida_izenierb_novietosanai_publicesanai.pdf);

5.1.3. maksa par saistītās infrastruktūras ierīkošanu tiek noteikta atbilstoši Ministru kabineta 2006. gada 25. jūlija noteikumiem Nr.603 "Kārtība, kādā aprēķināma un izmaksājama atlīdzība par energoapgādes objekta ierīkošanai vai rekonstrukcijai nepieciešamā zemes īpašuma lietošanas tiesību ierobežošanu" zemes dubultās kadastrālās vērtības apmērā, bet ne mazāk kā EUR 1.42 /m².

5.1.4. par vēja parkam nepieciešamo pievadceļu izbūves vai meža ceļu pārbūves kārtību apbūves tiesīgais ar LVM vienojas rakstveidā, noslēdzot ceļa personālservitūta līgumu un maksājot vienreizējo kompensāciju, kas tiek aprēķināta par Servitūta aizņemto platību zemes dubultās kadastrālās vērtības apmērā, bet ne mazāk kā EUR 1.42 /m². Ja nepieciešama pievadceļu īslaicīga pārbūve, tad to veic uz Tehnisko noteikumu pamata.

5.2. Ja vēja parks atrodas uz privātpersonas zemes, bet veidojas pārkare uz LVM apsaimniekošanā esošās zemes, LVM saņem no vēja parka īpašnieka atlīdzību atbilstoši MK noteikumos Nr. 350 noteiktajam.

5.3. LVM datu pieejamība:

- LVM neierobežo vēja mērījumus, ja par to noslēgts sadarbības līgums ar LVM;
- LVM neierobežo ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) procesa veikšanu;
- LVM neierobežo piekļuvi Datim, kas var būt noderīgi vēja parku projektu realizācijas potenciāla novērtēšanai;
Dati pieejami <https://www.lvmgeo.lv/kartes> un <https://www.lvmgeo.lv/dati>;
- LVM rīcībā esošus datus, kas nav publiski pieejami, LVM izsniedz (t.sk. piedāvājot autorizētu datu slāņu servisu WFS, kuru atbalsta ĢIS programmatūras) uz ikreizēja rakstiska pieprasījuma pamata, slēdzot datu licences līgumus.

Jebkāda veida LVM piekrišana atsevišķu izpētes darbu veikšanai negarantē tiesības iegūt apbūves tiesību vai noteikt potenciālās izsoles platības.

³ Ja izsole tiek rīkota tikai par LVM īpašumā esošām zemēm, Ministrijas lēmums nav nepieciešams.